

הסיפור המלא מאחורי eic

אברהם סבאג, אביה של הכלה, לא התכונה מעבודתו כסנדלר

בשוק רמלה כדי להיות נוכח בחתונתה של בתו לשר הדתות

ברמלה, עד אשר היה מופיע מועמד מתקבל על הדעת, שהיה משכנע את משפחתה לתת לו לאשה. היא עצמה לא הרבתה ב"אשליה": אשה גרושה אינה זוכה, בדרך כלל, במיבחן הראשון של גברים.

אלא שהרחק מעולמה של משפחת סבאג התרחש מאורע שנועד להוציא את מרים סבאג בצורה דראמטית מעולם העונגי וה"דוחק" הרבני מסעודה טולידאנו, אשתו היחידה של שרי-הדתות נפטרה.

ותה של הרבנית השרה את השר מבוגרים, היו בבית משלהם. אמנם היה לו לרב, עוזר ותיק שדאג לו. אך גם העוזר הנאמן ביותר אינו יכול למלא את מקומה של בעלת-הבית. פעמיים-שלוש בשבוע היה נוסע לירושלים, חוזר עם ערב לביתו היי גדול בתל-אביב, כשפניו עצובות. מקורביו, שהבחינו בכך, הציעו לבסוף: "מדוע לא תקח לך אשה חדשה?" השר לא היה זקוק לשכנוע רב כדי ל-

להשתתף בשמחה, שיגר ממלא מקום שערך את החופה.

*** לא חפרו מחוזרים

מרים נשארה בבית בעלה חודשיים בלבד. היא לא הצליחה להסתדר את; דבר העלול לקרות כאשר שני אנשים מחי' לימים לקשור את חייהם מבלי שהכירו תחילה איש את רעותו. הם התגרשו ומרים חזרה לבית הוריה. אלא שעתה לא היתה יותר ככל יתר הבחורות של השכונה; היא היתה בעלת-עבר.

שוב חזרה לעבודה המפרכת כעוזרת-בית. מדי בוקר היתה מרים נוסעת לתל-אביב, ובסוף החודש היתה נותנת את משכורתה לאמה. בערבים היתה יוצאת לקולנוע, או מטיילת עם חברה ברחוב הראשי של רמלה. לא חסרו גם מחזורים שהציעו לה נישואים. עם אחד אף התארסה רשמית על-אף היותו מבוגר במקצת, אך משנודע לה כי הינו גרוש ואב לילדים — ביטלה את האירוסין. מרים יכלה היתה להמשיך כך, בחיי הדוחק שלה בבית הערבי בו התגוררו עתה הוריה,

היה היתה נערה יפה ועניה, בת העיר אירפוד שבמארוקו. אביה היה איש טור מר מצחת, שאך בקושי פירנס את משפחתו מעמל כפיו, כסנדלר. לפני כעשר שנים הח' ליט אברהם סבאג, כי הגיעה העת לעזוב את עיר מולדתו ולעלות למדינת ישראל.

מרי, הבכורה, היתה אז בת עשר שנים. משפחת סבאג התיישבה במעברה של רמלה — אוסף עובד של צרפתים, משחעים בדלותם — והאב הקים שולחן-עבודה רעוע בשוק הירקות של העיר והמשיך לתקן וע' ליים. אסתר האם, ביטלה וכיבסה עבור ארבעת ילדיה, ואף מצאה זמן וכוח ללית שלושה ילדים נוספים. את מרי, בעלת ה' עניינים השחורות-הגדולות ופני המלאך ה' עדינים, שלחו ללמוד לבית-הספר הדתי של המעברה, כפי שחיוב אותם חוק חינוך-חובה. במארוקו לא ביקרה מרי מימיה בבית-הספר, וגם כאן החזיקה מעמד הקאריירה החינוכית שלה תקופה קצרה מאד: בקושי שנה וחצי. היא עזבה את בית-הספר כשהיא יודעת לקרוא פחות או יותר, משפטים מכ' טעים אחדים, ונרתמה מיד בעול החיים ה' קשים של משפחת עולים. מרי, שנקראה עתה מרים, החלה עובדת כעוזרת-בית נדי לסייע לפרנסת משפחתה.

בין ספוגיה לשמירה על תינוקות גדלה הנערה ופרחה — עד היותה בחורה. היתה זו בחורה ככל הבחורות סביבה: צנועה ב' הליכותיה אך אוהבת בילויים, עליזה, וע' ננה.

מועד גיוסה של מרים לצבא התקרב; אביה שומרה-מצות לא רצה בדבר. כי כך נהוג בין ידידיו ומכריו החרדים: בת אינה משרתת בצבא. שיחוררו אפשר להשיג על-ידי שבושה בבית-המשפט, כי הבת אדוקה ודתית-נאמנה. אפשר להשיג זאת גם על-ידי נישואיה של הבחורה. משפחת סבאג בחרה בדרך השנייה.

וכן, בהיותה בת 18 בלבד, הובלה מרים אל החופה. בעלה היה יעקב כהן, אף הוא מעולי מארוקו, פועל בבית-חרושת לאריגים במפרץ חיפה. בעיני תושבי המעברה, היה כהן תושב מטודר, בעל בעמיו. החופה נק' כה ברמלה. אברהם סבאג, שמאורע זה מילא את ליבו גאחה, רצה להשלים את שמחת היום. הוא פנה אל בן עירו, הרב יצחק אברהם-ציריה, הנמינו לערוך את החופה. היה בכך כבוד רב לסנדלר הצנוע, שהרי הרב אברהם-ציריה הוא רבה הראשי של רמלה ורבה של כל העדה הצפון-אפריקאית בישראל. ו' אכן, הרב אברהם-ציריה התנצל על אייכותו

הסכים. אין זו הפעם הראשונה שלמך בקרב חוגים מסויימים של היהדות החרדית, מבוגר יחליט לשאת אשה שניה. להיפך, זהו מנהג מקובל למדי. הרב נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב) מתאלוויק, למשל, מי שהיה רבו של חיים נחמן ביאליק, נשא אשה צעירה, בהיותו בן למעלה משבעים שנה ואף הוליד את הרב מאיר בראילן, אחד ממנהיגי המזרחי.

רב ידוע אחר שנשא אשה צעירה בהיו' תו מעל לגיל 80, הוא "החפץ חיים", הרב ישראל מאיר הכהן, גדול הצדיקים של רבני רוסיה ופולין. גם לו נולד בן מאשתו הצעיר' רה. הרב האחרון מגור, הרב אברהם מרדכי אלטר, נשא את בת-אחותו. בן זקוניו נולד כאשר היה למעלה מגיל 70.

בדיה יהודית אף מספרת על הרב הזקן שחזקה לכלתו הצעירה מתחת לחופה. ו' הנה הכלה ממאנת לבוא. "הוא כל-כך זקן", גימגמה, נפחדת. הרב שלח לומר לה: "מוטב שתמהרי. ככל שתתמהמהי, תחתני עם גבר זקן יותר."

כל אלה היו ידועים לרב טולידאנו. על כן, בהחליטו לשאת אשה שנייה, קבע כי זו תהיה דוחק בחורה צעירה.

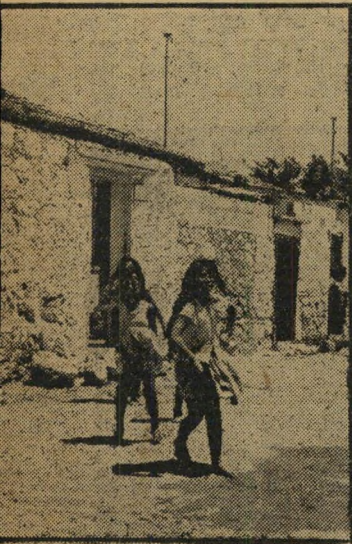
שליחיו החלו מחפשים מועמדות. הם עשו את מלאכתם בסודי-סודות, כי הרב לא רצה שהדבר יבוא לידיעת בני-משפחתו. לפני כ' חודשיים, כאשר התעניין השדכן בין הרבנים והדיינים של עדות המזרח, לשמוע מהם אם מוכרת להם אשה שתתאים לדרשות השר, נודע לו על מרים סבאג. הרב אברהם-ציריה עצמו, שהכיל את אברהם סבאג עוד מ' אירפוד, המליץ עליה כעל בת של משפחה שומרת-מצות, צנועה ואוהבת מוסר.

השליח פנה אל האב, שאל אם הוא מוכן לתת את בתו לרב גדול ורם. האב ענה בלא-איכפתיות הנצחית שלו: "למה לא?" והשליח פנה אל המועמדת עצמה.

*** עד לפגישה, תמונה

היתה זאת הצעה מפתה שאין כמותה. ללא אוהרה, הואר למול עיניה של ע' זרת-הבית מראה פלאים: היא תחדל לשפסף רצפות ולרחוץ כלי-אוכל של אחרים: היא תתגרור בדירה מרחחת משלה: היא תוכל לקנות לעצמה כל שמלה שתמצא חן בעיניה; היא לא תצטרך יותר להיחזק באוטובוס מלא אלא תסע במכונית הדורה — היא תהיה אשת שר!

עיניה של מרים נצצו בחולמניות. כל זה יהיה שלה, אם רק תאמר כן. השדכן אמנם כעכע משהו על גילו של הבעל הי'

בית הכלה האם סבאג מביעה את מורת רוחה מהחתונה. סיכמה האם: "ילדים מביאים צרות. הלואי שמרי היתה מתחזנת עם בחור פשוט."

הכלה כפי שהצטלמה לפני כשנה, בחברת ידידה. מרים (מי' מין) עבדה אז כעוזרת בית בתל-אביב.

הכלה כפי שהצטלמה לפני כשנה, בחברת ידידה. מרים (מי' מין) עבדה אז כעוזרת בית בתל-אביב.